

356

ZARZĄDZENIE MINISTRÓW GOSPODARKI KOMUNALNEJ ORAZ ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 29 września 1964 r.

w sprawie warunków i trybu świadczenia zabiegów balneologicznych i fizykoterapeutycznych, wykonywanych przez łaźnie komunalne.

W związku z § 2 uchwały nr 93 Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów z dnia 16 marca 1962 r. w sprawie stosowania kąpeli leczniczych przez łaźnie komunalne zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Ustala się wykaz zabiegów balneologicznych i fizykoterapeutycznych, które powinny być wykonywane przez łaźnie komunalne, stanowiący załącznik nr 1 do zarządzenia.

2. Wydziały zdrowia i opieki społecznej prezydów wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw):

1) ustalają — stosownie do miejscowych potrzeb — wykazy zabiegów balneologicznych i fizykoterapeutycznych

wykonywanych przez łaźnie komunalne, z których będą korzystać nieodpłatnie osoby uprawnione do bezpłatnych świadczeń zakładów społecznych służby zdrowia, oraz

2) wyznaczają w porozumieniu z wojewódzkimi zarządami gospodarki komunalnej (zjednoczeniami w miastach wyłączonych z województw) łaźnie komunalne, wykonujące na odpowiednim poziomie zabiegi balneologiczne i fizykoterapeutyczne ustalone zgodnie z pkt 1, do których zakłady społeczne służby zdrowia będą kierować osoby uprawnione do bezpłatnych świadczeń.

3. Prowadzenie zabiegów balneologicznych i fizykoterapeutycznych w łaźniach komunalnych w miejscowościach uzdrowiskowych regulują odrębne przepisy.

§ 2. 1. Z zabiegów balneologicznych i fizykoterapeutycznych w łaźniach komunalnych mogą korzystać osoby, które przedstawia skierowanie lekarskie na takie zabiegi i uzyskają decyzję o przyznaniu zabiegów, wydaną przez lekarza zatrudnionego w łaźni.

2. Wydziały zdrowia i opieki społecznej prezydiów powiatowych (miejskich, dzielnicowych) rad narodowych pokrywają należności za zabiegi, określone w § 1 ust. 2, wykonane w stosunku do osób uprawnionych do bezpłatnych świadczeń zakładów społecznych służby zdrowia i skierowanych na zabiegi przez te zakłady.

3. Poza wypadkami określonymi w ust. 2 należności za zabiegi balneologiczne i fizykoterapeutyczne wykonywane przez łaźnie komunalne są pokrywane przez osoby, które z tych zabiegów korzystały.

§ 3. Opłaty za zabiegi balneologiczne i fizykoterapeutyczne ustalają prezydium rad narodowych bezpośrednio nadzorujące łaźnie komunalne zgodnie z uprawnieniami wynikającymi z uchwały nr 185 Rady Ministrów z dnia 31 maja 1958 r. w sprawie przekazania prezydiom rad narodowych uprawnień do ustalania opłat i stawek taryfowych za niektóre usługi i świadczenia komunalne (Monitor Polski Nr 61, poz. 344).

§ 4. Chorym dojeżdżającym do łaźni komunalnych na zabiegi spoza terenu miasta nie przysługuje zwrot kosztów przejazdu.

§ 5. Nadzór fachowy nad działalnością łaźni komunalnych w zakresie wykonywania zabiegów balneologicznych i fizykoterapeutycznych sprawują wydziały zdrowia i opieki społecznej prezydiów powiatowych (miejskich, dzielnicowych) rad narodowych, właściwe ze względu na siedzibę łaźni.

§ 6. 1. W łaźniach komunalnych wykonujących zabiegi balneologiczne i fizykoterapeutyczne powinni być zatrudnieni lekarze i pielęgniarki oraz osoby posiadające przygotowanie do wykonywania i przygotowywania zabiegów.

2. Przez cały czas trwania zabiegów w łaźni komunalnej powinien być obecny lekarz i pielęgniarka.

3. Lekarze zatrudnieni w łaźniach komunalnych powinni być specjalistami w dziedzinie medycyny fizycznej lub balneoklimatologii albo specjalistami w dziedzinie chorób wewnętrznych, pediatrii lub chirurgii, przeszkolonymi na specjalnych kursach. Pielęgniarki zatrudnione przy wykonywaniu zabiegów powinny być w tym zakresie specjalnie przeszkolone.

4. Obowiązki lekarza, pielęgniarki oraz innych osób zatrudnionych przy wykonywaniu zabiegów w łaźniach komunalnych określają regulaminy pracy stanowiące załączniki nr 2—7 do zarządzenia.

5. Wydziały zdrowia i opieki społecznej prezydiów powiatowych (miejskich, dzielnicowych) rad narodowych powinny dopilnować, aby w łaźniach komunalnych przy wykonywaniu zabiegów byli zatrudnieni lekarze i pielęgniarki o odpowiednich kwalifikacjach.

§ 7. 1. Czas pracy lekarza oraz innych pracowników zatrudnionych w łaźniach komunalnych przy wykonywaniu zabiegów balneologicznych i fizykoterapeutycznych ustala kierownictwo łaźni po porozumieniu z wydziałem zdrowia i opieki społecznej prezydiów powiatowej (miejskiej, dzielnicowej) rady narodowej.

2. Zaszeregowanie lekarza i innych pracowników, o których mowa w ust. 1, do odpowiednich grup uposażenia po-

winno być zgodne ze stawkami płac przewidzianymi dla pracowników o tych samych kwalifikacjach, stażu pracy i wykonujących ten sam rodzaj pracy w społecznych zakładach służby zdrowia.

§ 8. Dni i godziny wykonywania zabiegów balneologicznych i fizykoterapeutycznych ustalają łaźnie po uzgodnieniu z wydziałami zdrowia i opieki społecznej prezydiów powiatowych (miejskich, dzielnicowych) rad narodowych.

§ 9. 1. Lekarz leczący chorego i kierujący go na zabiegi balneologiczne i fizykoterapeutyczne powinien podać w skierowaniu:

- 1) imię i nazwisko chorego oraz jego wiek,
- 2) rozpoznanie lekarskie choroby i ewentualnie uzasadnienie skierowania na zabiegi,
- 3) rodzaj zaordynowanych zabiegów,
- 4) czy choremu przysługują zabiegi bezpłatnie, czy też za pełną odpłatnością.

2. Skierowanie powinno być podpisane przez lekarza i opatrzone jego pieczęcią oraz datą wystawienia skierowania. Jeżeli chory ma korzystać z zabiegów bezpłatnie, skierowanie powinno być zaopatrzone w pieczęć społecznego zakładu służby zdrowia.

§ 10. 1. Na podstawie skierowania, wymienionego w § 9, lekarz zatrudniony w łaźni komunalnej wydaje po zbadaniu chorego decyzję o przyznaniu zabiegów.

2. Spośród osób przedstawiających skierowanie na zabiegi pierwszeństwo mają osoby, których stan zdrowia specjalnie tego wymaga. Wydziały zdrowia i opieki społecznej prezydiów powiatowych (miejskich, dzielnicowych) rad narodowych mogą określić, jakie inne kategorie osób na ich terenie działania mają pierwszeństwo w korzystaniu z zabiegów.

§ 11. 1. Chorym zakwalifikowanym do stosowania zabiegów lekarz zatrudniony w łaźni komunalnej wydaje zlecenie na zabiegi, tzw. „przepis lekarski”.

2. łaźnie komunalne prowadzą rejestry wydanych przepisów lekarskich. Na wydany choremu przepisie lekarskim umieszcza się kolejny numer tego rejestru.

3. Rubryki w przepisie lekarskim dotyczące wyznaczenia dni i godzin zabiegów wypełniane są przez lekarza w porozumieniu z chorym, przy czym chorym pracującym należy wyznaczać godziny zabiegów w zasadzie poza godzinami pracy.

4. Dni i godziny odnotowuje się w arkuszu planowania dziennego rozkładu zabiegów.

5. Pracownicy zatrudnieni przy wykonywaniu zabiegów balneologicznych i fizykoterapeutycznych w łaźni komunalnej prowadzą raporty wykonywanych zabiegów.

§ 12. Po upływie każdego miesiąca wydział zdrowia i opieki społecznej prezydiów powiatowej (miejskiej, dzielnicowej) rady narodowej pokrywa należności za wykonane bezpłatnie zabiegi w drodze przelewu bankowego. Przekazanie należności następuje po zbadaniu rachunków wystawionych przez łaźnię komunalną. Do rachunku powinny być dołączone raporty wykonanych zabiegów w danym miesiącu.

§ 13. Wzory przepisu lekarskiego, rejestru wydanych przepisów lekarskich, arkusza planowania dziennego rozkładu zabiegów, raportu wykonywanych zabiegów (§ 11 ust. 1, 2, 4 i 5) i rachunku (§ 12) zostaną wydane odrębnie.

§ 14. 1. Wydział zdrowia i opieki społecznej prezydium powiatowej (miejskiej, dzielnicowej) rady narodowej ustala zasady współpracy lekarzy kierujących na zabiegi balneologiczne i fizykoterapeutyczne z lekarzami zatrudnionymi w łaźniach komunalnych. W szczególności wydziały te powinny zwrócić uwagę lekarzom praktykującym na ich terenie na konieczność dostosowania ilości wydanych skierowań na zabiegi do zdolności usługowych łaźni komunalnych w tym zakresie oraz wysokości kredytów przeznaczonych na te cele.

2. Wydział zdrowia i opieki społecznej prezydium powiatowej (miejskiej, dzielnicowej) rady narodowej organizuje narady z lekarzami zakładu łaźnienniczego oraz lekarzami praktykującymi na ich terenie w sprawie zasad kierowania chorych na zabiegi balneologiczne i fizykoterapeutyczne.

§ 15. Szczegółowe przepisy w sprawie wykonywania zabiegów fizykoterapeutycznych i balneologicznych, regulaminy sanitarno-porządkowe, zasady postępowania z chorymi w łaźni komunalnej oraz regulaminy dla osób korzystających z zabiegów ustala lekarz zatrudniony w łaźni.

§ 16. Traci moc zarządzenie Ministrów Gospodarki Komunalnej oraz Zdrowia z dnia 17 lipca 1954 r. w sprawie stosowania kąpeli leczniczych przez komunalne zakłady łaźniennicze (Monitor Polski Nr 83, poz. 967).

§ 17. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Gospodarki Komunalnej: **S. Sroka**

Minister Zdrowia i Opieki Społecznej: **w z. B. Bednarski**

Załączniki do zarządzenia Ministrów
Gospodarki Komunalnej oraz Zdrowia
i Opieki Społecznej z dnia
29 września 1964 r. (poz. 356).

Załącznik nr 1.

WYKAZ ZABIEGÓW BALNEOLOGICZNYCH I FIZYKOTERAPEUTYCZNYCH WYKONYWANYCH PRZEZ ŁAŹNIE KOMUNALNE

1. Kąpiele solankowe.	16. Zabiegi wodolecznicze.
2. Kąpiele jodobromowe.	17. Wziewanie solankowe (inhalacja).
3. Kąpiele kwasowęglowe.	18. Wziewanie z olejkami.
4. Kąpiele igliwowe.	19. Naświetlanie lampą kwarcową.
5. Kąpiele siarkowe.	20. Naświetlanie lampą solux.
6. Kąpiele morskie ogrzewane.	21. Okłady parafinowe.
7. Kąpiele czterokomorowe.	22. Świetlanki całkowite (budka elektryczna).
8. Kąpiele borowinowe pełne.	23. Świetlanki częściowe (budka elektryczna).
9. Kąpiele borowinowe nasiadowe.	24. Masaże lecznicze całkowite.
10. Kąpiele borowinowe kończyn.	25. Masaże lecznicze częściowe.
11. Zawijanie borowinowe całkowite i częściowe.	26. Diatermie.
12. Zawijanie borowinowe podwójne i częściowe.	27. Galwano-faradyzacje.
13. Zawijanie borowinowe pojedyncze i częściowe.	28. Płukanie jamy ustnej.
14. Tampony borowinowe ginekologiczne.	29. Irygacje ginekologiczne.
15. Diatermy wodne (hydroelektryczne).	30. Głębokie płukanie jelit.

Załącznik nr 2.

REGULAMIN PRACY LEKARZA ZATRUDNIONEGO W ŁAŹNI KOMUNALNEJ

1. Lekarz zatrudniony w łaźni komunalnej jest odpowiedzialny przed wydziałem zdrowia i opieki społecznej prezydium właściwej powiatowej (miejskiej, dzielnicowej) rady narodowej za fachową działalność łaźni w zakresie stosowania zabiegów balneologicznych i fizykoterapeutycznych.

2. Lekarz pełni fachowy nadzór nad personelem wykonującym zabiegi i nad urządzeniami służącymi do wykonywania zabiegów.

3. Do obowiązków lekarza należy w szczególności:

- 1) pilnowanie, aby pomieszczenia i urządzenia służące do wykonywania zabiegów były utrzymywane stale w należytym stanie sanitarno-porządkowym,
- 2) czuwanie nad racjonalnym i oszczędnym używaniem aparatów i urządzeń leczniczych oraz ich fachową konserwacją i naprawą,
- 3) stałe pogłębianie swych wiadomości fachowych z zakresu balneologii i fizykoterapii oraz z zakresu schorzeń, przy których leczeniu najczęściej stosuje się zabiegi balneologiczne i fizykoterapeutyczne,
- 4) dbanie o należyty poziom przygotowania personelu wykonującego zabiegi,

- 5) pilnowanie, aby chorzy byli leczeni współczesnymi metodami balneologicznymi i fizykoterapeutycznymi,
- 6) pilnowanie, aby chorzy byli należycie obsługiwani i mieli właściwą opiekę pielęgniarską,
- 7) zapoznanie się ze stanem zdrowia każdego chorego korzystającego z zabiegów w łaźni, obserwowanie i notowanie przebiegu leczenia oraz jego wyników, a ponadto zapoznanie się z występującymi odczynami pozabiegowymi,
- 8) zapoznanie się — poza badaniem ogólnym chorych — również z wynikami badań pomocniczych,
- 9) stosowanie w miarę potrzeby leczenia farmakologicznego,
- 10) nadzorowanie prowadzenia ewidencji zabiegów i notowanie spostrzeżeń o przebiegu leczenia,
- 11) czuwanie nad przestrzeganiem przez pracowników wykonujących zabiegi przepisów o bezpieczeństwie i higienie pracy oraz nad prawidłowym przechowywaniem środków leczniczych,
- 12) informowanie lekarza leczącego o wynikach leczenia balneologicznego i fizykoterapeutycznego.

4. Lekarz zatrudniony w łaźni jest odpowiedzialny za wykonywanie zabiegów zgodnie z wymaganiami wiedzy medycznej. Wszelkie modyfikacje wykonywania zabiegów nie mogą wykraczać poza metody mające podstawy naukowe. Jeżeli lekarz ma zamiar zastosować nowe metody leczenia balneologicznego i fizykoterapeutycznego, powinien na to uzyskać zgodę wydziału zdrowia i opieki społecznej prezydium właściwej powiatowej (miejskiej, dzielnicowej) rady narodowej.

5. Lekarz zatrudniony w łaźni obowiązany jest zbadać każdego chorego skierowanego na zabiegi i na tej podstawie wydać decyzję o odpowiednich zabiegach, przy czym nie jest związany ilością i rodzajem zabiegów wymienionych w skierowaniu. W razie uznania zabiegów wymienionych w skierowaniu za niewskazane, lekarz zatrudniony w łaźni obowiązany jest powiadomić o tym lekarza kierującego. Spory wynikłe z różnicy zdań w zakresie ustalenia właściwych dla danego przypadku zabiegów rozstrzyga wydział zdrowia i opieki społecznej prezydium właściwej powiatowej (miejskiej, dzielnicowej) rady narodowej.

6. Lekarz zatrudniony w łaźni może domagać się od lekarza, który wydał skierowanie na zabiegi, zwołania narady lekarskiej. W razie zwołania takiej narady lekarz zatrudniony w łaźni obowiązany jest wziąć w niej udział.

7. W razie nieszczęśliwego wypadku związanego z przeprowadzonymi zabiegami, lekarz obowiązany jest udzielić choremu pierwszej pomocy lekarskiej i przekazać chorego w razie potrzeby do szpitala, spowodować zawiadomienie o wypadku organów Milicji Obywatelskiej oraz sporządzić w tej sprawie szczegółowy protokół dla wydziału zdrowia i opieki społecznej prezydium właściwej powiatowej (miejskiej, dzielnicowej) rady narodowej.

8. Lekarz jest obowiązany ściśle współpracować z kierownictwem administracyjnym łaźni w zakresie działalności komórki leczenia oraz planowania, statystyki i sprawozdawczości z zakresu zabiegów balneologicznych i fizykoterapeutycznych.

9. Lekarz jest obowiązany brać udział w naradach dotyczących remontów lub przeróbek pomieszczeń, w których odbywają się zabiegi.

10. Lekarz zatrudniony w łaźni powinien ponadto wykonywać inne czynności, wiążące się bezpośrednio z zakresem jego działalności, a nie objęte niniejszym regulaminem, jeżeli zostaną mu poruczone przez wydział zdrowia i opieki społecznej prezydium właściwej powiatowej (miejskiej, dzielnicowej) rady narodowej.

Załącznik nr 3.

REGULAMIN PRACY PIEŁĘGNIARKI ZATRUDNIONEJ W ŁAŹNI KOMUNALNEJ PRZY WYKONYWANIU ZABIEGÓW BALNEOLOGICZNYCH I FIZYKOTERAPEUTYCZNYCH

1. Piełęgniarka podlega lekarzowi zatrudnionemu w łaźni komunalnej i wykonuje jego zlecenia dotyczące wykonywania zabiegów oraz prowadzenia dokumentacji leczniczej.

2. Piełęgniarka jest odpowiedzialna za czystość w pomieszczeniach, gdzie wykonuje się zabiegi, oraz za należyte wykonywanie zabiegów leczniczych przez kąpielowe.

3. Do obowiązków piełęgniarki należy w szczególności:

- 1) sprawdzanie sygnalizacji w kabinach kąpielowych,
- 2) sprawdzanie czystości, temperatury i wietrzenia kabin, poczekalni i pomieszczenia przeznaczonego na wypoczynek oraz czystości bielizny i koców,
- 3) sprawdzanie przepisanej temperatury kąpeli, stopnia zanurzenia i czasu trwania zabiegu,
- 4) pouczanie przed zabiegiem chorego o sposobie zachowania się podczas kąpeli i po kąpeli,
- 5) sprawdzanie okresowe termometrów kąpielowych,

6) przerywanie zabiegów i wezwanie lekarza w razie zaobserwowania zmian w zachowaniu się, wyglądzie lub samopoczuciu chorego,

7) nadzór nad przechowywaniem środków leczniczych.

4. Piełęgniarkę obowiązuje życzliwy, taktowny i pełen wyrozumiałości stosunek do chorych.

5. Piełęgniarce nie wolno prowadzić z chorymi lub w ich obecności rozmów o metodach leczenia.

6. Piełęgniarka obowiązana jest zachować czystość osobistą i nosić w czasie pracy przepisaną odzież roboczą i ochronną. Nie wolno jej nosić w czasie pracy biżuterii.

7. Piełęgniarka obowiązana jest do przestrzegania tajemnicy zawodowej.

8. Piełęgniarka powinna wykonywać inne zlecenia lekarza w zakresie jej pracy, nie objęte niniejszym regulaminem.

Załącznik nr 4.

REGULAMIN PRACY PRACOWNIKÓW WYKONUJĄCYCH ZABIEGI BALNEOLOGICZNE W ŁAŹNIACH KOMUNALNYCH

1. Pracownicy wykonujący zabiegi balneologiczne w łaźniach komunalnych są odpowiedzialni za swoją pracę przed lekarzem zatrudnionym w łaźni.

2. Pracownicy wykonujący zabiegi balneologiczne obowiązani są w czasie godzin pracy nosić przepisową odzież roboczą i ochronną.

3. Zabiegi balneologiczne dla mężczyzn może wykonywać tylko personel męski, a dla kobiet tylko żeński. Zabiegi dla mężczyzn, kobiet i dzieci muszą być wykonywane w różnych godzinach lub w różnych pomieszczeniach.

4. Pracownicy wykonujący zabiegi balneologiczne obowiązani są w stosunku do wszystkich chorych być uprzejmi, a pracę swoją wykonywać starannie, szybko i fachowo.

5. Do obowiązków pracowników wykonujących zabiegi balneologiczne należy:

- 1) sprawdzanie aparatów i urządzeń wodoleczniczych przed rozpoczęciem zabiegów; w razie stwierdzenia jakichkolwiek uszkodzeń czy niedokładności w ich działaniu, powinni o tym zawiadomić lekarza zatrudnionego w łaźni,
- 2) wykonywanie zabiegów według przepisu lekarskiego i ściśle według ordynacji lekarskiej (temperatura, ciśnienie, miejsce i czas trwania zabiegu); w razie wątpliwości czy niezrozumienia ordynacji lekarskiej powinni się zwracać do lekarza,
- 3) przestrzeganie kolejności zaplanowanych zabiegów ściśle co do dnia, godziny i minuty,

- 4) pouczenie chorego, jak ma się zachować w czasie zabiegu i po zabiegu,
- 5) kontrolowanie w czasie zabiegu na przyrządach pomiarowych temperatury i ciśnienia wody,
- 6) obserwowanie chorego w czasie zabiegu; w razie złego samopoczucia należy natychmiast zabieg przerwać i zawiadomić lekarza,
- 7) w razie nagłego zasygnalizowania chorego udzielenie mu pierwszej pomocy i wezwanie lekarza,
- 8) otoczenie szczególną opieką tych chorych, którzy według zlecenia lekarskiego wymagają tego w czasie zabiegu i po zabiegu,
- 9) pilnowanie, aby stan higieniczno-sanitarny pomieszczeń oraz temperatura pomieszczeń były odpowiednie; umie-

jętne używanie aparatów wodolecznicznych oraz dbałość o zapewnienie ich konserwacji.

6. Pracownikom wykonującym zabiegi balneologiczne nie wolno wykonywać zabiegów bez przepisu lekarskiego oraz innych dokumentów uprawniających do pobierania zabiegów.

7. Pracownikom wykonującym zabiegi balneologiczne nie wolno czynić żadnych uwag czy prowadzić rozmów z chorymi o wydanych zleceniach lekarskich. Niedopuszczalna jest również krytyka niejasnych ordynacji lekarskich.

8. Pracownicy wykonujący zabiegi balneologiczne obowiązani są wykonywać inne zlecenia lekarza lub pielęgniarki wchodzące w zakres ich pracy, a nie objęte niniejszym regulaminem.

Załącznik nr. 5.

REGULAMIN PRACY KĄPIELOWYCH PRACUJĄCYCH PRZY BOROWINIE

1. Kąpielowy jest odpowiedzialny za swą pracę przed lekarzem zatrudnionym w łaźni. Kąpielowy podlega bezpośrednio pielęgniarce zabiegowej.

2. Kąpielowy w czasie godzin pracy obowiązany jest nosić przepisową odzież roboczą i ochronną.

3. Kąpielowy w stosunku do wszystkich chorych powinien być uprzejmy, a pracę swoją wykonywać starannie, szybko i fachowo. Do obowiązków kąpielowego przy borowinie należy:

- 1) sprawdzanie temperatury oraz jakości gotowej borowiny otrzymanej do zabiegu z kuchni borowinowej (w wannie do zabiegów całkowitych lub częściowych, w kubłach do zabiegów całkowitych lub częściowych oraz w kubłach do zawiązań); w razie stwierdzenia uchybień w przygotowanej masie, kąpielowy zwraca się do kuchni borowinowej i melduje o tym lekarzowi; kąpielowy może sam przyrządzać masę borowinową do zawiązań (w wymaganej temperaturze) wówczas, gdy warunki techniczne nie pozwalają na przygotowanie jej w kuchni borowinowej,
- 2) wykonywanie zabiegów według instrukcji otrzymanej od lekarza zatrudnionego w łaźni ściśle według ordynacji lekarskiej (temperatura, stopień zanurzenia, czas trwania); w razie wątpliwości co do wykonania zabiegu kąpielowy powinien zwrócić się o wyjaśnienia do lekarza,
- 3) przestrzeganie kolejności zaplanowanych zabiegów ściśle co do dnia, godziny i minuty,
- 4) pouczanie chorego, jak ma się zachować w czasie zabiegu,
- 5) na zlecenie lekarza przyłożenie choremu, biorącemu zabieg borowinowy, zimnego okładu na serce, głowę lub kark,

6) pomaganie ciężko chorym przy rozbieraniu się i ubieraniu oraz ułatwianie im pobierania zabiegów,

7) kontrolowanie i obserwowanie chorego, pobierającego zabieg; w razie złego samopoczucia należy natychmiast zabieg przerwać i wezwać lekarza,

8) kontrolowanie i zwrócenie szczególnej uwagi na chorych po zabiegu (wychodzenie z wanny, przechodzenie pod natrysk, wstawanie z leżanki), ponieważ wtedy najczęściej zdarzają się omdlenia; udzielanie pierwszej pomocy i zawiadamianie lekarza,

9) otoczenie szczególną opieką tych chorych, którzy według zlecenia lekarskiego tego wymagają w czasie zabiegu i po zabiegu,

10) przekazywanie po każdym zabiegu zużytej borowiny wraz z naczyniami personelowi kuchni borowinowej,

11) dokładne oczyszczanie i osuszanie przyborów do zawiązań,

12) dbanie o stan higieniczno-porządkowy powierzonych pomieszczeń, utrzymywanie przewidzianej ciepłoty w pomieszczeniu w czasie zabiegów oraz dokładne wietrzenie po każdym zabiegu,

13) czyszczenie i odkurzenie przydzielonych do obsługi pomieszczeń w sposób ustalony przez lekarza.

4. Kąpielowy nie może wykonywać żadnych zabiegów bez przepisu lekarskiego oraz innych dokumentów uprawniających do pobierania zabiegów.

5. Kąpielowemu nie wolno czynić żadnych uwag ujemnych o wydawanych zleceniach lekarskich. Niedopuszczalna jest również krytyka niewyraźnych ordynacji lekarskich.

6. Kąpielowy obowiązany jest wypełniać inne zlecenia lekarza i pielęgniarki zabiegowej, wchodzące w zakres jego pracy, nie objęte niniejszym regulaminem.

Załącznik nr 6.

REGULAMIN PRACY PRACOWNIKÓW WZIEWALNI W ŁAŹNIACH KOMUNALNYCH

1. Pracownicy wziewalni są odpowiedzialni za swoją pracę przed lekarzem zatrudnionym w łaźni.

2. Pracownicy wziewalni obowiązani są w czasie godzin pracy nosić przepisową odzież roboczą i ochronną.

3. Pracowników wziewalni w stosunku do wszystkich chorych obowiązuje troskliwość i uprzejmość. Do ich obowiązków należy:

- 1) sprawdzanie stanu urządzeń i aparatów, zanim rozpoczną

wykonywanie zabiegów; w razie uszkodzeń czy niedokładności w działaniu aparatów mają obowiązek zawiadomić lekarza,

2) wykonywanie zabiegów według instrukcji otrzymanej od lekarza i według przepisu lekarskiego; w razie wątpliwości czy niezrozumienia przepisu lekarskiego powinni zasięgać informacji u lekarza,

3) przestrzeganie kolejności zaplanowanych zabiegów ściśle co do dnia, godziny i minuty,

- 4) wyjaławianie ustników do aparatów wzięwalnianych i dopilnowanie, aby każdy chory otrzymał wyjałowiony ustnik,
  - 5) pouczenie chorego, jak ma się zachować w czasie zabiegu, oraz dostarczenie mu odzieży lub bielizny ochronnej,
  - 6) obserwowanie stanu samopoczucia chorego w czasie zabiegu (w razie złego samopoczucia należy natychmiast przerwać zabieg i zawiadomić lekarza),
  - 7) udzielanie pierwszej pomocy w razie nagłego zasląbnięcia chorego i wezwanie lekarza,
  - 8) otoczenie szczególną opieką tych chorych, którzy na zlecenie lekarza tego wymagają w czasie zabiegu i po zabiegu,
  - 9) dopilnowanie, aby chory po zabiegu przez czas ustalony przez lekarza nie rozmawiał i nie palił tytoniu,
  - 10) dopilnowanie, aby stan higieniczno-porządkowy pomieszczeń był dobry, oraz dokładne wietrzenie po każdym zabiegu wzięwalni celkowych i zbiorowych,
  - 11) przeprowadzanie odkażania aparatów oraz należyte ich przechowywanie i zabezpieczenie.
4. Pracownikom wzięwalni nie wolno wykonywać żadnych zabiegów bez karty ordynacyjnej i dokumentu uprawniającego do pobierania zabiegów, tzw. przepisu lekarskiego.
5. Pracownikom wzięwalni nie wolno czynić żadnych uwag o wydanych zleceniach lekarskich; niedopuszczalna jest krytyka niewyraźnych ordynacji.
6. Pracownicy wzięwalni obowiązani są wypełniać inne zlecenia lekarza lub pielęgniarki zabiegowej, wchodzące w zakres ich pracy, a nie objęte niniejszym regulaminem.

Załącznik nr 7.

REGULAMIN PRACY LABORANTA MEDYCZNEGO ZATRUDNIONEGO W ŁAZNI KOMUNALNEJ

1. Laborant medyczny, zwany dalej „laborantem”, podlega bezpośrednio lekarzowi zatrudnionemu w łaźni.
2. Laborant medyczny jest odpowiedzialny za należyty stan powierzonej mu aparatury, narzędzi oraz innych przedmiotów mu powierzonych oraz za materiały zużywalne. O każdym zauważonym uszkodzeniu przedmiotów mu powierzonych lub braku w materiałach zużywalnych powinien natychmiast zawiadomić lekarza.
3. Laborant nie ma prawa wykonywać reperacji aparatury, z wyjątkiem drobnych napraw.
4. W szczególności do obowiązków laboranta należy:
  - 1) przyjmowanie chorych skierowanych na zabiegi i załatwianie wszelkich formalności związanych z przyjęciem chorego,
  - 2) przestrzeganie przyjmowania chorych na zabiegi w kolejności zgłaszania się, z tym że przypadki nagłe na polecenie lekarza powinny być załatwiane poza kolejnością; w razie spóźnienia się chorego laborant może wyjątkowo przeprowadzić zabieg w późniejszym terminie (w tym samym dniu), o ile ma wolny aparat i nie opóźni przez to wykonania zabiegów zaplanowanych w tym dniu,
  - 3) sprawdzanie przed rozpoczęciem zabiegu aparatury i urządzeń oraz stwierdzanie ich przydatności do prawidłowego wykonania zabiegu,
  - 4) pouczenie chorego przed zabiegiem o sposobie zachowania się w czasie jego trwania i uprzedzenie o normalnych odczuciach w czasie zabiegu,
  - 5) wykonywanie na zlecenie lekarza zabiegów fizykoterapeutycznych; w razie niejasnych zleceń, laborant zwraca się do lekarza o wyjaśnienia,
  - 6) pilnowanie, aby zabiegi odbywały się w odpowiednich warunkach (temperatura, oświetlenie, wentylacja, wilgotność itp.),
  - 7) przeprowadzanie zabiegu starannie i ściśle według wskazań lekarza oraz dopilnowanie, aby chory nie manipulował przy aparacie,
  - 8) dawkowanie energii w czasie zabiegu zgodnie z poleceniem lekarskim oraz wielokrotne sprawdzanie w czasie zabiegu przyrządów pomiarowych i zachowania się chorych,
  - 9) nieoddalanie się od aparatów czynnych,
  - 10) przerwanie zabiegu i wezwanie lekarza w razie zaobserwowania zmian w zachowaniu się lub wyglądzie chorego (nagle zblednięcie, uderzenie krwi do głowy, zwolnienie lub znaczne przyspieszenie tętna) albo w razie pogorszenia się samopoczucia chorego,
  - 11) natychmiastowe unieruchomienie aparatu i zawiadomienie lekarza w razie uszkodzenia lub niewłaściwego działania aparatu,
  - 12) niezwłoczne zawiadamianie lekarza o wszelkich uszkodzeniach ciała powstałych u chorego wskutek zabiegów,
  - 13) utrzymywanie sprzętu i bielizny w należyтым porządku, dbanie o porządek i czystość pomieszczeń i inwentarza, racjonalne stosowanie energii elektrycznej i wody,
  - 14) sprowadzanie po pracy do pozycji zerowej przyrządów i dźwigni, wyłączanie aparatury z gniazdek sieci zasilającej, opróżnianie wanien, zamknięcie kranów i zgaszenie światła,
  - 15) przestrzeganie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.
5. Laborant obowiązany jest zachować czystość osobistą i nosić w czasie pracy odzież roboczą i ochronną.
6. Laborant w czasie pracy powinien być czysto ubrany, starannie uczesany, mieć krótko obcięte paznokcie.
7. Laboranta obowiązuje życzliwość, taktowny i pełen wyrozumiałości stosunek do chorych.
8. Laborant jest obowiązany do zachowania tajemnicy zawodowej.
9. Laborant nie ma prawa wobec chorych podawać w wątpliwość stosowanych metod leczenia i wskazań lekarskich.
10. Laborant powinien być dokładnie obznajmiony z urządzeniami ochronnymi i stosować się bezwzględnie do wszystkich zleceń lekarza w tym zakresie.
11. Laborant jest obowiązany prowadzić książki materiałowe i gospodarkę materiałową.
12. Laborant jest obowiązany wykonywać również inne zlecenia lekarza wchodzące w zakres jego pracy, a nie objęte niniejszym regulaminem.